גליק און ראכע

פעטאציאנעלער ראמאן

פון א. א.

(פארזעצונג)

די פרוי איז ניט אפגעטראטן פון דער פרעמדער.

— זי מוז זיין א רייכע דאמע, פי־לייכט קאנען מיר דורך איר פארדי־נען־א שטיק געלט — האט די פרוי געזאגט.

— געלט קאנען מיר געברויכן — האט דער מאן צוגעשטימט.

טואישקא האט זיך שטיל אנגעפאנ־גען צו באוגען, איין מאמענט לאנג האט זי געהאלטן אפן די אויגן, מיט דער ציטערנדיקער האנט האט זי אפ־געשארט די פייכטע האר פונם שטערן און דאן האט זי מיט א שמערצלאכן זיפץ צוריק צוגעשלאסן די אויגן.

— מיט אפענען מויל איז די פרוי געשטאנען און זי האט מיט נייגערי־קייט געקוקט אויף טואישקאן, וועל־כע איז נאך אלץ געלעגן שטיל און אומבאוועגלאך.

פלוצלונג האט די פרוי ארויסגעלא־זען א שטילן געשריי.

— קום אהער — האט זי גע־שריען וועגרעדיק זיך צו איר מאן — קאנסטו טרעפן וועמען מיר האבן אויפגענומען ביי אונז אין הויז ?

דער מאן האט אויסגעגלאצט א פאר אויגן און קוועטשנדיק מיט די פלייצעס האט ער געזאגט :

— ביי גאט, פון וואנען זאל איך עס וויסן ?

די פרוי איז שנעל צוגעשפרונגען צו אים, און אנכאפנדיק זיין ארעם האט זי טריאומפירנד אויסגערופן :

— די פרוי פון מאהאמעד בעי איז איצט אונטער אונזער דאך.

— ביזטו פון זינען אראפ ? זיי קומט זי אין מיטן דער נאכט אהער?

— ניין, דאס גלויב איך ניט — האט דער מאן שפאטיש געלאכט.

די פרוי האט אים האסטיק צוגע־צוגן צו טואישקאס געלעגער. זי האט דאס ליכט געענטער צוגעטראגן צום בעט און טואישקאס געזיכטסצינע האט מען דייטלאך געקאנט דערקענען.

נאר איין בליק האט דער מאן גע־וואהרן אויף דעם שיינעם און שטאל־צען געזיכט פון טואישקאן — דאן האט ער אויך ארויסגעלאזן א שטילן אויסרוף פון איבערראשונג.

— ביי גאט, זי איז עס. דו האסט ניט געהאט קיין אירטום — עס איז די פרוי פון מאהאמעד בעי.

— דו האסט זי מיר איזיקע מאל אנגעצייגט ווען זי פלעגט גיין אין גארטן, זי איז אימער געגאנגען אומר־פארשליערט, אזוי ווי אלע אייראפע־אישע פרויען און איך האב מיך דארום געקאנט גוט איינקוקן אין איר פנים.

— דאך ווי קומט זי אהער אין מיטן דער נאכט ?

די פרוי וועלכע האט געשיינט צו זיין קליגער פון איר מאן, האט פאר־טראכט געשאקלט מיטן קאפ.

— פיל־לייכט איז זי אנטלאפן פון איר מאן ! דען זייער גליקלאך האט זי מיט אים קיינמאל ניט געלעבט. איך האב זי אפט געזעען אין גארטן ווייי־נענדיק.

— יעדנפאלס איז עס פאר אונז א גליק וואס מיר האבן געפונען די דאר־זיקע פארגעסע פרוי, דאס וועט אונז אריינברייננען א חובשע סומע געלט.

— מיר מוזן גלייך מיטטיילן מאר־האמעד בעי, דאס מיר ווייסן ווי זיין פרוי געפינט זיך. מיר טארן ניט זאג־גען אז זי האלט זיך אויף ביי אונז, נאר ווארטן ביז ער וועט אונז אנכאפן א באלאונונג.

— מאהאמעד בעי איז אין איר שטארק פארליבט, און איך בין זיכער אז ער מוז זי אויצן זוכן.

— איצט מוזן מיר האנדלען קלוג, און פיל־לייכט וועלן מיר באקומען פון אים אזא־סומע וואס וועט אונז דאס גאנצע לעבן קאנען שיצן פון נויט און עלנט.

דער מאן האט שמייכלענדיק צוגע־שאקלט מיטן קאפ.

— לאז עס איבער צו מיר, — האט דער מאן געזאגט.

— פאגט עס גלייך אן — האט די פרוי פארגעשלאגן — און דער מאן האט איר געפאלגט. ער האט זיך גע־לאזט אין וועג ארויס און די פרוי האט אים באגלייט ביז צו דער טיר.

ווען ער האט זי שוין מער ניט גע־זעען, האט זי פרייליך געריבן אירע הענט, און טריאומפירנד האט זי גע־מורמלט.

— א, גאט, דאס קאן אונז אריינ־ברייננגען א שיינע סומע. ווער האט עס געלייזט אזא קאסטבארן אוצר ?

קאפיטל 34

איז ער טויט

נאך דעם שרעקלאכן קראך האט א שטילקייט געהערשט אין דעם אונטער־ערדישן צימער.

דער אלטער גייסטלאכער האט זיין אומגליקלאכע, אנמעכטיקע טאכטער געהאלטן אין זיינע ארעמס, טראצדעם וואס ער האט זיך זעלבסט ניט גע־קאנט באהערשן.

די טאכטער זיינע איז ווי ליימט געשטאנען פאר שרעק און יע־דער איינער האט זיך שטיל גע־פרעגט :

— איז אונזער יונגער באלעבאס רעטונגסלאס פארלארן ?

יעדער איינער האט טייל־ווייז גע־קוקט אויף דער אומגליקלאכער כלה, וועלכע איז נאך אימער געלעגן באר־וועגלאס אין די ארעמס פון דעם גרייז גרויען גייסטלאכן.

זי האט זיך פלוצלונג אנגעפאנגען צו באוועגן. זי האט אויפגעעפנט די אויגן און ווי צעמישט האט זי גע־קוקט ארום זיך.

זי האט אפגעשארט די בלאנדע האר פון איר שטערן און א געפרעסטער זיפץ האט ארויסגעפלאצט פון איר מויל זיינען געשטאנען ארום איר און זי האט זיך דערמאנט אין אלעם וואס עס איז געשעען.

א הארצרייסנדער געשריי האט זיך ארויסגעריסן פון איר מויל.

גלייך איז זי צוגעלאפן צו די מע־נער און פול מיט אנגסט איז זי גע־פאלן צו זייערע פיס.

— א, רעטעט אים, רעטעט אייער אומגליקלאכן הער ! זאל מיין סטאני־סלאוס שטארבן מיט א פורכטבארן טויט פאר זיין אידעלער נשמה און אויפאפערונג ? ניין, דאס טאר ניט געשען.

— א, פארלירט ניט אייער מוט, ניט ניט אויף די האפענונג, רעטעט אים !

אין טרייסטלאזער פארצווייפלונג האט די צארטע מיידל געגומען א גראב איזן און מיט אומגלייבלאכער קראפט האט זי אנגעפאנגען צו גראב־בען.

דער אלטער גייסטלאכער האט מיט פייכטע אויגן געקוקט אויף זיין אומ־גליקלאכעס קינד. ער האט געוואוסט דאס זיין עלזאבעט וועט סטאניס־לאוס טויט ניט אריבערטראגן.

די דיינער איז ווי געליימט געשטא־נען אנגעשפארט אין דער וואנט און מיט ווייס געעפנטע אויגן האבן זיי צוגעקוקט צו דער שרעקלאכער בילד.

א צייט לאנג האט עלזאבעט גע־גראבן צוזאמען מיט די מענער, דאן האט זיך שווער אטעמענדיק אנגע־שפארט אין דער וואנט.

זי האט געטעטערט ווי אין דעם שרעקלאכסטן פיבער און הויך ווי זי האט געקאנט האט זי גערופן דעם נא־מען פון איר געליבטן, קוקנדיק אויף דער עפענונג וואס די מענער האבן אויסגעגראבן.

— א, זייט ניט פארצווייפלט — האט זי ווידער געטרייסט די מענער — גאט וועט אונז ניט פארלאזן.

און די דאזיקע ווערטער פון דער שיינער און בלאנדער מיידל, די דאָ־זיקע ווערטער האבן דערמוטיקט די מענער, וועמענס קרעפטן עס האבן אנ־געפאנגען צו זינקען, זיי האבן ווייטער גענראבן מוטיק.

אויף דער אלטער גייסטלאכער איז ניט געשטאנען ליידיק. ער האט מיט א לאמטערנע צוגעלייכט די מענער און ער האט צו זיי גערערט מוטיקע און פרייליכע ווערטער.

עס זיינען געווען שרעקלאכע מינו־טען וואס יעדער איינער האט איצט דורכגעלעבט. דער מיידלס הארץ האט כמעט ווי אויפגעהערט צו קלאפן און אירע אויגן האבן אומבאוועגט אראפ־געקוקט אין דער טיפקייט, אזוי ווי זי וואלט מורא געהאט דאס באלד וועט זי דערזעען א טויטעס געזיכט מיט די טייערע און גוט באקאנט געזיכטס צי־גע.

דאך מינוט נאך מינוט איז פאר־איבער און קיין זאך איז ניט געווען אן באמערקונג.

איינער פון די מענער האט פלוצ־לונג ארויסגעלאזט א געשריי:

— וואס איז ? — האט עליזאבעט אויסגערופן.

— איך האב מיט מיין גראב־אייזן געטראפן אויף א הארטן קעגנשטאנד

— האט ער זיך אנגערופן.

— מיין גאט, וואס קאן דאס זיין ?

— האט עליזאבעט־געפרעגט ציטערנ־דיק.

דער מאן האט פארזיכטיק ווייטער געגראבן. גלייך האט ער ארויסגע־שלעפט א הארטן קעגנשטאנד פון דער קופע ערד און ער האט עס טריאומ־פירנד אויפגעהויבן אין דער הויך.

— עס איז זיין לאמטערנע — האט ער אויסגערופן — איצט האבן מיר ווייניקסטנס געפינען א שפור, דען ער מוז זיין ניט־ווייט פון זיין לאמטערנע.

עליזאבעט האט מיט ציטערנדיקע הענט אנגענומען די לאמטערנע און זי האט עס באגעגנט מיט ביטערע טרע־רען.

— גראבט ווייטער, פיל־לייכט וועט עס אייך דאך געלונגען צו געפינען אייער הער, — האט עס בעטנד גע־קלונגען פון דער מיידל.

און די מענער האבן מיט פארצווייי־פעלטער אנשטריינגונג ווייטער גע־גראבן.

אן אטעמלאזע שטילקייט האט גע־הערשט אין קעלער, די האנט פון דעם ביכריאטעקן אין די שולן.

עס זיינען דא טויזנטער אין איין פארלאגען, וועלכע קענען אין מיין איינגעריכטעט ווערן אין דעם שול ווען — אבער עס פעלן אלע מאל שטימען אויף דער זייט פון די ארבעטער פאר־שטייער, ווען מען נעמט יעדער פראגע אין דער שול פארוואלטונג צום אפשטי־מען.

די בירגער פון ווינניפעג בכלל און די אידישע בירגער בפרט מיזן זיך געבן א דין וחשבון ווי זיי גייען שטימען וועמען צו דערוויילן אין שול בארד און ניט ברייכן זיצן אין דער היים און ווארטן אז אימעצער אנדערש וועט שטימען פאר אים.

אייב די אידישע בירגער דיינהען, אז זיי מיזן האבן ניט נאר ארבעטער פארטרעטער אין שול פארוואלטונג נאר אויך אידישע פארטרעטער. דאן דארפן זיי פארזיכטיק שטימען — אויז אז ביידע פאר־אנגען זאלן פאר־ווירקאכט ווערן אין געבן דעם נוטער איינס. דעם ווערכער וועט זיי פארטרעט־טען אמבעסטן אין אנגעלעגנהייטן.

זאל דער לארטער ווינטערדיקער פראסט אין דעם טאג פון די ווארן אויך בירגער פון ווינניפעג ניט אפשטע־רען צו זיין אדער צו פאלן — צום שטים קאסטן.

גייט אריין וואס פריער אין פאר־ראוט זיך ניט אויף דער נאכט — ווען עס ווערט שפעט אין שטימט מיט מר מער אויגס. צוויי אין דריי א. א. וו.

זי האט זיך דערמאנט אין אלעם וואס עס איז געשעען.

א הארצרייסנדער געשריי האט זיך ארויסגעריסן פון איר מויל.

גלייך איז זי צוגעלאפן צו די מע־נער אין פול מיט אנגסט איז זי גע־פאלן צו זייערע פיס.

— א, רעטעט אים, רעטעט אייער אומגליקלאכן הער ! זאל מיין סטאני־סלאוס שטארבן מיט א פורכטבארן טויט פאר זיין אידעלער נשמה און אויפאפערונג ? ניין, דאס טאר ניט געשען.

— א, פארלירט ניט אייער מוט, ניט ניט אויף די האפענונג, רעטעט אים !

אין טרייסטלאזער פארצווייפלונג האט די צארטע מיידל געגומען א גראב אויזן און מיט אומגלייבלאכער קראפט האט זי אנגעפאנגען צו גראב־בען.

דער אלטער גייסטלאכער האט מיט פייכטע אויגן געקוקט אויף זיין אומ־גליקלאכעס קינד. ער האט געוואוסט דאס זיין עליזאבעט וועט סטאניס־לאוס טויט ניט אריבערטראגן.

די דיינער איז ווי געליימט געשטא־נען אנגעשפארט אין דער וואנט און מיט ווייט געעפנטע אויגן האבן זיי צוגעקוקט צו דער שרעקלאכער בילד.

א צייט לאנג האט עליזאבעט גע־גראבן צוזאמען מיט די מענער, דאן האט זיך שווער אטעמענדיק אנגע־שפארט אין דער וואנט.

זי האט געטעטערט ווי אין דעם שרעקלאכסטן פיבער און הויך ווי זי האט געקאנט האט זי גערופן דעם נא־מען פון איר געליבטן, קוקנדיק אויף דער עפענונג וואס די מענער האבן אויסגעגראבן.

— א, זייט ניט פארצווייפלט — האט זי ווידער געטרייסט די מענער — גאט וועט אונז ניט פארלאזן.

און די דאזיקע ווערטער פון דער שיינער און בלאנדער מיידל, די דאָ־זיקע ווערטער האבן דערמוטיקט די מענער, וועמענס קרעפטן עס האבן אנ־געפאנגען צו זינקען, זיי האבן ווייטער גענראבן מוטיק.

אויף דער אלטער גייסטלאכער איז ניט געשטאנען ליידיק. ער האט מיט א לאמטערנע צוגעלייכט די מענער און ער האט צו זיי גערערט מוטיקע און פרייליכע ווערטער.

עס זיינען געווען שרעקלאכע מינו־טען וואס יעדער איינער האט איצט דורכגעלעבט. דער מיידלס הארץ האט כמעט ווי אויפגעהערט צו קלאפן און אירע אויגן האבן אומבאוועגט אראפ־געקוקט אין דער טיפקייט, אזוי ווי זי וואלט מורא געהאט דאס באלד וועט זי דערזעען א טויטעס געזיכט מיט די טייערע און גוט באקאנט געזיכטס צי־גע.

דאך מינוט נאך מינוט איז פאר־איבער און קיין זאך איז ניט געווען אן באמערקונג.

איינער פון די מענער האט פלוצ־לונג ארויסגעלאזט א געשריי:

— וואס איז ? — האט עליזאבעט אויסגערופן.

— איך האב מיט מיין גראב־אייזן געטראפן אויף א הארטן קעגנשטאנד

— האט ער זיך אנגערופן.

— מיין גאט, וואס קאן דאס זיין ?

— האט עליזאבעט־געפרעגט ציטערנ־דיק.

דער מאן האט פארזיכטיק ווייטער געגראבן. גלייך האט ער ארויסגע־שלעפט א הארטן קעגנשטאנד פון דער קופע ערד און ער האט עס טריאומ־פירנד אויפגעהויבן אין דער הויך.

— עס איז זיין לאמטערנע — האט ער אויסגערופן — איצט האבן מיר ווייניקסטנס געפינען א שפור, דען ער מוז זיין ניט־ווייט פון זיין לאמטערנע.

עליזאבעט האט מיט ציטערנדיקע הענט אנגענומען די לאמטערנע און זי האט עס באגעגנט מיט ביטערע טרע־רען.

— גראבט ווייטער, פיל־לייכט וועט עס אייך דאך געלונגען צו געפינען אייער הער, — האט עס בעטנד גע־קלונגען פון דער מיידל.

און די מענער האבן מיט פארצווייי־פעלטער אנשטריינגונג ווייטער גע־גראבן.

אן אטעמלאזע שטילקייט האט גע־הערשט אין קעלער, די האנט פון דעם ביכריאטעקן אין די שולן.

עס זיינען דא טויזנטער אין איין פארלאגען, וועלכע קענען אין מיין איינגעריכטעט ווערן אין דעם שול ווען — אבער עס פעלן אלע מאל שטימען אויף דער זייט פון די ארבעטער פאר־שטייער, ווען מען נעמט יעדער פראגע אין דער שול פארוואלטונג צום אפשטי־מען.

די בירגער פון ווינניפעג בכלל און די אידישע בירגער בפרט מיזן זיך געבן א דין וחשבון ווי זיי גייען שטימען וועמען צו דערוויילן אין שול בארד און ניט ברייכן זיצן אין דער היים און ווארטן אז אימעצער אנדערש וועט שטימען פאר אים.

אייב די אידישע בירגער דיינהען, אז זיי מיזן האבן ניט נאר ארבעטער פארטרעטער אין שול פארוואלטונג נאר אויך אידישע פארטרעטער. דאן דארפן זיי פארזיכטיק שטימען — אויז אז ביידע פאר־אנגען זאלן פאר־ווירקאכט ווערן אין געבן דעם נוטער איינס. דעם ווערכער וועט זיי פארטרעט־טען אמבעסטן אין אנגעלעגנהייטן.

זאל דער לארטער ווינטערדיקער פראסט אין דעם טאג פון די ווארן אויך בירגער פון ווינניפעג ניט אפשטע־רען צו זיין אדער צו פאלן — צום שטים קאסטן.

גייט אריין וואס פריער אין פאר־ראוט זיך ניט אויף דער נאכט — ווען עס ווערט שפעט אין שטימט מיט מר מער אויגס. צוויי אין דריי א. א. וו.

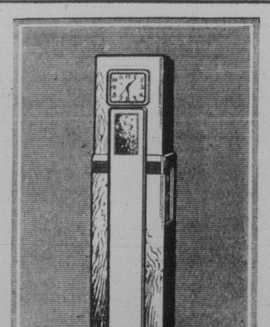

Westinghouse "Columaire 8"

ארטור ק. פוטלענד

פ. א. מוניק, בעשיי., פ.פ.פ.א. פ.פ.ק.

באריטער מוזיקער, ארגאניסט און כארמייס־טער, וועסלי, וויניפעג מיוזיק־סטודיו, פרעדריק־ער אח מוזיק פארט ווייליאם פאבליק סקול, ווערט באגראבט אלס אייגער פון די מאסט אנגעזעענסטע מוזיקער אין קאנאדע.

מר. פוטלענד האט געזאגט :

איך גלויב אז די אנווענדונג פון דעם פרינציפ פון דער "קאלוט אח עיר" (לייז ניט פון לופט) איז א גרויסער פארשריט אין דער וויסענשאפט פון דעפארמאציע פון קלאנג, דורך דעם דאזיקן מיטל קאן די קאלומביר אדיא פרעזענטירן באר־עטסט מיט מער רעזונאנס און מיט מער טרייהייט צו די גרונט פארארמאציע, ווי עס איז ווען פריער מעגלאך געווען.

פארקויפט ביי דילערס וואס שעצן חויך אייער פאבראנזיזרונג

אין איינציקער בליק אויף די אלע וואס זיינען געשטאנען ארום איר און אלעמען אין אלגעמיין, אין דער אלגעמיין אין דער אלגעמיין אין דער אלגעמיין